

अनुसूचित जमातीच्या विद्यार्थ्यांची
गुणवत्ता वाढविण्यासाठी विशेष
शिकवणीवर्ग
(Upgradation of merit)

महाराष्ट्र शासन
आदिवासी विकास विभाग
शासन निर्णय क्रमांक : शाआशा-२००७/प्र.क्र.१४/का.१३
मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२
दिनांक : २६ सप्टेंबर २००७

महाराष्ट्र शासन
आदिवासी विकास विभाग
शासन निर्णय क्रमांक : शाआशा-२००७/प्र.क्र.१४/का.१३
मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२
दिनांक : २६ सप्टेंबर २००७

- पाहा : १) केंद्र शासनाचे जनजाती कार्य मंत्रालयाचे पत्र क्र आरसी/एआरसी/ टीडीडी-८७-बी/
२००७/४३१४ दि.५/४/२००७
२) केंद्र शासनाचे पत्र क्र.आरसी/एएससी/ट्रायबल-८७-बी/२००७/४४६६, दि.४/५/२००७
३) आयुक्त, आ.वि. नाशिक यांचे पत्र क्र. शाआशा-२००३/प्र.क्र.१४/का.८(१) दि. २५ मे,
२००७
४) आदिवासी विकास विभाग शासन निर्णय क्र. बीयुडी-२००७/प्र.क्र.५०/ का.७,
दिनांक १४ सप्टेंबर, २००७.

प्रस्तावना : राज्यातील मागासवर्ग गटामध्ये आदिवासी समाज शैक्षणिक व आर्थिकदृष्ट्या अति मागासलेला आहे. सर्व प्रतिकूल परिस्थितीमुळे विद्यार्थ्यांना उच्च शिक्षणाच्या संधी उपलब्ध होत नाहीत. आदिवासी आश्रमशाळेत शिक्षण घेणा-या विद्यार्थ्यांच्या गुणवत्तेला वाव मिळून त्यांना भविष्यात स्वयंरोजगार उपलब्ध होवू शकेल असे पुढील व्यावसायिक शिक्षण घेण्यासाठी इयत्ता १२ वी नंतर अन्य मुलांबरोबर स्पर्धा करताना त्यांचा गुणात्मक दर्जा सुधारलेला असावा आणि त्यांना वेगवेगळ्या क्षेत्रात पुढे जाण्याची संधी प्राप्त व्हावी म्हणून शासकीय आश्रमशाळांमधील इ.९ वी ते इ.१२ वी मध्ये शिक्षण घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांसाठी विशेष शिकवणी वर्गाचे आयोजन करण्याची योजना केंद्र शासनास सादर करण्यात आली होती. केंद्र शासनाने सदर योजना मंजूर करून त्यासाठी निधी उपलब्ध करून दिला आहे.

शासन निर्णय:- आदिवासी विकास विभागातर्गत कार्यरत आश्रमशाळेतील अनुसूचित जमातीच्या विद्यार्थ्यांच्या गुणवत्तेस वाढ करण्यासाठी विशेष शिकवणी वर्ग (Upgradation of merit) सुरु करण्याच्या अनुषंगाने "अनुसूचित जमातीच्या विद्यार्थ्यांची गुणवत्ता वाढविण्यासाठी विशेष शिकवणी वर्ग" या योजनेस शासन मान्यता देत आहे. योजनेचा तपशिल सोबतच्या "परिशिष्ट अ" मध्ये नमूद केल्याप्रमाणे राहिल.

२. सदर योजनेसाठी केंद्र शासनाच्या जनजाती कार्य मंत्रालयाचे संदर्भाधिन ५ एप्रिल, २००७ चे पत्र व दि. ४ मे, २००७ अन्वये अनुक्रमे २००६-०७ साठी रुपये ४१७,००० व सन २००७-०८ साठी रुपये ५,१९,००० /- असे एकूण ९,३६,०००/- (रुपये नऊ लाख शहाण्णवहजार फक्त) इतका निधी प्राप्त झाला आहे.

३. तदनुसार जुलै, २००७ मध्ये विधानमंडळाला (पावसाळी अधिवेशन) पुरवणी मागणी सादर करण्यात आली होती. सदर पुरवणी मागणी महाराष्ट्र (द्वितीय पुरवणी) विनियोजन अधिनियम, २००७ (सन २००७ चा महाराष्ट्र अधिनियम क्र. २०) अन्वये मंजूर झाली असून संदर्भाधिन १४ सप्टेंबर, २००७ च्या शासन निर्णयाद्वारे रुपये ९,३६,०००/- (रुपये नऊ लाख शहाण्णवहजार फक्त) इतकी तरतूद आयुक्त, आदिवासी विकास, नाशिक यांचे अधिनस्त ठेवण्यास आली आहे. सदर रक्कम कॅश फ्लो प्रमाणे ऑक्टोबर, २००७ मध्ये खर्च करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.

४. सदरचा खर्च मागणी क्रमांक टी-५, २२२५- अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती व इतर मागासवर्गीयांचे कल्याण-पंचवार्षिक योजनांतर्गत योजना - जनजाती क्षेत्र उपयोजना-०२-अनुसूचित जमातीचे कल्याण-२७७-शिक्षण- विशेष केंद्रीय सहाय्य योजना (०४) (१०) अनुसूचित जमातीच्या विद्यार्थ्यांची गुणवत्ता वाढविण्यासाठी शिकवणी वर्ग (२२२५-४०८९) योजनांतर्गत / दत्तमत ३४-शिष्यवृत्त्या व विद्यावेतन या लेखाशिर्षाखती खर्ची टाकण्यात यावा.

५. सदर शासन निर्णय वित्त विभागाच्या सहमतीने त्यांचे अनौपचारिक संदर्भ क्र. २३३/०७/अर्थ- १७, दि. २८/६/२००७ अन्वये निर्गमित करण्यात येत आहे.

६. हा शासन निर्णय शासनाच्या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संगणक सांकेतांक क्रमांक २००७०१२७१२५२९३००१ आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने

(के.बा.लांडगे)

उप सचिव

प्रति,

आयुक्त, आदिवासी विकास, नाशिक.

अपर आयुक्त, आदिवासी विकास, ठाणे/नाशिक/नागपूर/अमरावती
सर्व प्रकल्प अधिकारी, एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प.

महालेखापाल (लेखापरीक्षा), महाराष्ट्र-१/२, मुंबई/नागपूर

महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र-१/२, मुंबई/नागपूर

निवासी लेखापरीक्षा अधिकारी, मुंबई

सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी,

वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई

नियोजन विभाग, मंत्रालय, मुंबई

मा.मंत्री, आदिवासी विकास यांचे खाजगी सचिव

मा.राज्यमंत्री, आदिवासी विकास यांचे स्वीय सहाय्यक

सर्व कार्यासने, आदिवासी विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२.

निवड नस्ती (का.१३), आदिवासी विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२.

परिशिष्ट "अ"

योजनेचे उद्दिष्ट

व स्वरूप :- अनुसूचित जमातीच्या इयत्ता ९ वी ते १२ वी मध्ये शिक्षण घेणा-या शासकीय आश्रमशाळेतील विद्यार्थ्यांसाठी विशेष शिकवणी वर्गाचे (Special Coaching) आयोजन करून त्याद्वारे मुलांच्या सध्या शिकत असलेल्या विषयातील अडचणी दूर करून अन्य स्पर्धा परिक्षांसाठी त्यांची तयारी करून घेणे व १२ वी नंतर मेडीकल /इंजिनिअरिंग व अन्य स्पर्धात्मक व्यावसायिक अभ्यासक्रमासाठी त्यांचे नैपुण्य वाढविणे हे या योजनेचे उद्दिष्ट आहे. आदिवासी विद्यार्थी भाषेचे अपुरे ज्ञान, गणित व शास्त्र विषयातील मूळ संकल्पनांचे अपुरे ज्ञान यामुळे भविष्यात स्पर्धात्मक परिक्षांमध्ये मागे पडतात त्यामुळे सदर योजनेद्वारा त्यांना अतिरिक्त शिकवणी वर्गाद्वारे अभ्यासक्रमाबरोबरच सामान्य ज्ञानाची माहिती उपलब्ध करून देणे शक्य होईल.

योजनेचे नियमावली :- संबंधित अपर आयुक्त यांनी त्यांचे अधिनस्त प्रकल्पातील शासकीय माध्यमिक आश्रमशाळेतील इयत्ता ९ वी मध्ये शिक्षण घेणा-या विद्यार्थ्यांची माहिती संकलित करून त्यांचेसाठी विशेष शिकवणी वर्गाचे आयोजन करावे.

सदरचे शिकवणी वर्ग शाळेचे तारसाव्यतिरिक्त तेथील शिक्षकांनी घेतल्यास त्यांना त्याचा मोबदला म्हणून दरमहा काही रक्कम देता येईल. त्यासाठी संबंधित मुख्याध्यापकाकडे कामकाज सोपवावे.

काही तज्ञ मार्गदर्शक बोलावून अशाप्रकारचे शिकवणी वर्ग चालविण्यात येतील. प्रत्येक शाळेवर असे करणे शक्य नसल्याने प्रकल्प अधिकारी यांनी एक विशिष्ट शाळेची निवड करून सुट्टीच्या दिवसात अशा शिकवणी वर्गाचे आयोजन करावे आणि जवळच्या शाळातील शिक्षक व विद्यार्थ्यांना पाचारण करून कार्यक्रमाची आखणी करावी.

तज्ञ मार्गदर्शकांच्या मदतीने अभ्यासक्रमाचे व विषयाचे नियोजन अपर आयुक्त / प्रकल्प अधिकारी यांचेमार्फत करण्यात येईल ज्यामध्ये भाषा शास्त्राचे ज्ञान, गणित विज्ञान व स्पर्धात्मक परिक्षांसाठी आवश्यक शिकवणी वर्गाचे आयोजन करणेत येईल. प्रकल्प अधिकारी मार्फत असे प्रस्ताव तयार करून त्यास अपर आयुक्त यांची मान्यता घेण्यात येईल.

विशिष्ट शाळांमध्ये असे शिकवणी वर्ग दरवर्षी चालविण्यात येतील म्हणजेच इयत्ता ९ वी मध्ये अशा शिकवणी वर्गात आलेला विद्यार्थी १२ वी पर्यंत ४ वर्ष अतिरिक्त अभ्यासक्रमाचा लाभ घेईल. प्रकल्प अधिकारी यांनी त्यांचे अधिन विद्यार्थ्यांची निवड करताना मुलींना प्राधान्य द्यावे. एका शाळेत जवळच्या शाळांमधील मुले रविवार, सुट्टीचे दिवस, दिवाळी अथवा मे महिन्याची सुट्टी यामध्ये तज्ञ मार्गदर्शकांकडून अशा विशिष्ट शिकवणी वर्गाचे आयोजन करावे.

विशेष शिकवणी वर्गातील विद्यार्थ्यांना भोजन व आवश्यक शैक्षणिक साहित्याचा पुरवठा करण्यात यावा. तसेच शिकवणी वर्गास मार्गदर्शन करण्यासाठी येणाऱ्या मान्यवरांना व संबंधितास मानधन देण्यात यावे. सदर मानधनाची रक्कम आयुक्त, आदिवासी विकास, नाशिक यांनी निश्चित करावी. तसेच या योजनेसाठी केंद्र शासनाकडून प्राप्त निधीच्या मर्यादेत खर्च करण्याची खबरदारी आयुक्त, आदिवासी विकास, नाशिक यांनी घ्यावी.
